

Karne Günü

Size, büyük hedefler seçmenin ve bu uğurda çalışmanın önemini anlatan bir tecrübemi aktarmak istiyorum:

O gün, karne günüydü. Öğrenciler, yarıyıl karnelerini almışlar ve dağılmışlardı. Okulda pek az kimse kalmıştı. Kapıdan çıktım. Arabaya binip okuldan ayrılacaktım. Bir kız öğrencinin bir araba içinde ağladığını gördüm.

Mehmet Akif'in şu mısraları aklıma geldi:

Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta ciğerim; Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim, idam, aldırma, geç git, diyemem aldırırım; Çiğnerim, çiğnenirim; Hakkı tutar, kaldırıram. Yanma gittim. Arabanın içinde babası vardı. Kızın adı Hatice Esra idi. "Neyin var?" diye sordum.

Zayıfı yoktu. Bazı derslerden beklediği notu alamamış, takdirnameyi kaçırmıştı. Yarıştığı bazı arkadaşları, takdirname almış ve onu geçmişlerdi. Bunun için iç çekerek ağlıyordu.

Kendisine zayıf almamanın büyük başarı olduğunu anlattım. Takdirname almanın güzel bir şey olduğunu, ama bunu alamamanın ağlamaya değmediğini söyledim. Sonra da ciddi bir ses tonuyla sordum:

- Gerçekten takdirname almak istiyor musun?

- Elbette, ama...

- Fırsatın kaçtığını düşünüyorsun, değil mi?

Başıyla beni onayladı, bir yandan da ağlamaya devam ediyordu.

- Gerçekten istiyorsan henüz fırsat kaçmadı.

- Artık imkânsız.

- Hayır. Birinci dönem bitti, ikinci dönem henüz gelmedi. Eğer gerçekten takdirname almak istiyorsan fırsatlar önünde. Şimdiden çalışmaya başla. Geçmişle uğraşma, geleceğe yönel. Birinci dönem takdirname alamadığına ağlamaman sana takdir kazandırmaz, ama çalışırsan ikinci dönem takdir alabilirsin.

Öğrencinin babası, kızının ağlamasına pek de üzülmüş görünmüyordu. Sonradan velinin, Hatice'nin bu tür üzüntülerine alışmış olduğunu anladım.

Hatice'den ikinci dönem çok çalışacağına dair söz aldım ve takdirname almak için kendine güvenmesinin şart olduğunu söyleyerek ayrıldım.

Tekrar, "Geçmişle uğraşma, geleceğe bak." demeyi de ihmal etmedim.

Yirmi yedi yıllık öğretmenlik deneyimlerim ve bunca yat tecrübelerim bana, insanların geçmişle çok uğraştığını gösterdi. Geçmişte başaramadıkları şeyleri neden yapamadıklarını konuşmak, onlara bir şey kazandırmaz, ama insanlar bunları konuşup dururlar. Hâlbuki yapılması gereken şey, geleceğe yönelmek ve gelecekle ilgili projeler üretmektir.,,

Zamanı geri çevirmenin imkânı yoktur.

İkinci dönem, Hatice'nin bulunduğu sınıfta uzunca bir şiiri ezbere okudum. Not yükseltmek isteyenlere dedim ki:

"Bu şiiri ezbere okuyan, 100 alır."

* '

Daha sonra Arif Nihat Asya'nın "Naat" isimli uzunca bir şiiri olduğunu, bütün meslek hayatımda onu ezbere okuyan tek bir öğrenciye rastladığımı anlattım. Bu şiiri okuyan bir öğrenci daha olursa beş tane 100 vereceğimi söyledim.

Şiir harika bir şeydi. Duygu, tarih, ahenk, dil güzelliği, sanat ve estetik... Bir edebiyat eserinde bulunması gereken her şey vardı.

Bir kısım öğrenciler Necip Fazıl'ın Sakarya Türküsü isimli lirik şiirini okuyarak 100 aldı. Hatice'den ses seda çıkmıyordu. Zaman zaman Hatice'nin hatırını soruyor, onu cesaretlendiriyordum.

"Bir öğrencinin yapabildiğini, isterse öteki öğrenci de yapabilir; önemli olan, kendine güvenmek ve yapmak için çalışmaktır." diyordum.

Bir gün sıra arkadaşı Esra, bana Hatice'nin çok uzun bir I şiiri ezberlemek için çalıştığını söyledi.

- Hangisi?

- Naat. Hatice'ye döndüm:

- Harikulade olur, ama uzun bir şiir. İstersen önce Sakarya Türküsü 'nü ezberle.

Hatice, beni şaşırtan ve çok sevindiren şu cümleyi söyledi:

- Kimsenin yapmadığı bir şeyi başarmak istiyorum.

~ Azmin harika. O günü sabırsızlıkla bekleyeceğim!

Hatice, azim ve kararlılık ile çalıştı. Nihayet o gün geldi. Hatice Esra, "Naat"ı ezbere okudu ve benden beş tane 100 aldı.

Şiiri okuyup bitirdiği an sınıfta kopan alkışı anlatamam. Ben de elimdeki kitabı sıranın üzerine koyup onu alkışladım. Alkışlar, beklediğimden uzun sürdü.

Tabii fırsatı değerlendirerek şunu söyledim:

"Arkadaşlar, Hatice'nin başarısını gördünüz. İnsanın başarmak için kendisine güvenmesi, azmetmesi ve çalışması gerekir. Ben başaracağım, demelisiniz. Yapacağınız işin, çalışacağınız dersin zor olması hiç önemli değil. Bu uzun şiiri ezberlemek elbette zor. Ama isteyince zor başarıyor; işte örnek önümüzde. Görüyorsunuz. Bakalım, Hatice'den sonra aynı zorluğu başarmak isteyen kaç kahraman çıkacak?"

"Kahraman" kelimesini özellikle seçmiştim. Hatice'nin güven duygusunu pekiştirmek istiyordum. Sınıfta onun gibi, kendisine az güven duyan başka öğrenciler mutlaka vardı. İnsanın kendine güven duyması, yeteneklerini keşfetmesi çok önemli. Takdirlerin, teşviklerin, iltifatların ve yüreklendirmelerin öğrenciler üzerinde çok büyük tesir uyandırdığını, meslek hayatım boyunca çok gördüm.

Daha sonraki günler, beklediğim oldu.

Sınıfta "şiiir ezberleme" yarışı başladı. En az 10 öğrenci daha "Naat"ı ezberleyip beşer tane 100 aldılar ve karneye Türkçeleri beş geldi. Hatta iş Naat'la da kalmadı.

Mehmet Akif'in Çanakkale Şehitleri, Bülbul, Zulmü Alkışlayamam şiiirleri;

Arif Nihat'ın Bayrak, Başörtüsü, Fetih Marşı, Dua şiiirleri;

Mithat Cemal Kuntay'ın Eğilme şiiiri;

Ziya Osman Saba'nın Geç Kaldık, Evim Eşim Çocuğum

Orhan Veli'nin İstanbul'u Dinliyorum şiiiri; Faruk Nafiz'in Çoban Çeşmesi şiiiri;

Necip Fazıl'ın Sakarya Türküsü, Zindandan Mehmet'e mektup, Muhasebe, Kaldırımlar, Destan, Dua, Çile şiiiri gibi birçok güzel şiiir ezberlendi, sınıfta okundu. Hiç tereddüt etmeden küçük şiiirler için bile sözlü notu olarak 100 verdim.

İsterseniz burada bir itirafta bulunayım: Doğrusu Hatice, uzun ve güzel "Naat"ı okuyuncaya kadar benim de bu şiiiri ezberleme konusunda tereddütlerim vardı. O güne kadar bu nefis şiiiri sadece "Zahit" adında bir öğrencim ezberlemiş ve okumuştı. Bana göre Zahit, bir istisna idi; bu olay, istisna kalmaya mahkûmdu. Hatice, benim düşünme biçimimi etkiledi. Öğrencilerim peş peşe Naat'ı ezberleyip okuyunca ben de karar verdim ve şiiiri ezberledim!